

GERTRUDE is een (vooral Limburgse) variant van GEERTRUIDA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Tweeledige Germaanse naam:

1] 'Ger-' = '(ijzeren) speer'

1.1 '-traut' of '-trud' = 'geliefd', 'vertrouwd', 'betrouwbaar' enz.
Dus 'geliefde speer' of 'betrouwbare speer'

1.2 Het tweede lid kan ook afkomstig zijn van een woord dat nog te herkennen is in het Duitse 'Drude' = 'tovenaar' of '-ares' (ook verwant met 'druide')
Dus 'tovenaars met de speer'; zoals de Walküren in het gezelschap van Wodan.

*

Geertruida van Nijvel osb, België; abdis; † **659. Feest 17 maart.**

Zij stamde uit een familie die bijna in haar geheel uit heiligen bestond. Haar vader was de zalige Pepijn van Landen; haar moeder was de heilige Ida. Ook haar zus Begga en haar broer Grimoald worden als heiligen vereerd. Op het moment dat haar vader stierf was Geertruida ongeveer twintig jaar oud. Moeder stichtte een dubbelklooster op het landgoed in Nijvel: een voor mannen en een voor vrouwen. Ida benoemde haar dochter tot eerste abdis en plaatste zichzelf als eenvoudige zuster onder haar leiding.

Er is een verhaal dat weet te vertellen dat een ridder een oogje had gehad op Geertruida. Maar zij had de voorkeur gegeven aan het kloosterleven. Met een heildronk had zij afscheid van hem genomen. Maar de man bleef verliefd en probeerde alles in het werk te stellen om haar alsnog te krijgen. Hij verkocht zelfs zijn ziel aan de duivel. Na zeven jaar was de termijn om; de duivel kwam zijn ziel opeisen. Maar omdat de Geertruida bij het afscheid van haar minnaar op zijn heil had gedronken, had de duivel geen macht over zijn ziel. Zo werd hij door de verdiensten van Geertruida van de ondergang gered.

Geertruida was een goede abdis. Zij had veel zorg voor armen en zwakken, zowel buiten als binnen het klooster. Bovendien liet zij de Ierse monniken Fursey, Foillan en Ultan komen om les te geven in bijbelkennis, liturgie en schone kunsten. Op haar kosten werden overal in de buurt nieuwe kapellen, kerken, scholen en gasthuizen gebouwd. Ze stierf al op 33-jarige leeftijd, volkomen uitgeput. Bij de dood van haar moeder, zes jaar tevoren, had zij de leiding van het mannenklooster overgedragen aan monniken. Tot haar opvolgster over het vrouwenklooster stelde zij Wolfrude aan.

Vanuit de legende ontstond de drank van Sint-Geertensminne: een heildronk op vertrekkende reizigers en pelgrims: om een goede reis en behouden terugkeer. Deze heil- en afscheidsdronk ging men vervolgens ook op de doden toepassen voor hun reis naar het eeuwig leven. Men geloofde dan dat de ziel na het lichaam verlaten te hebben de eerste nacht bij Sint Geertrui bleef, de tweede bij de engelen en in de derde nacht ging zij tenslotte naar de plaats die voor haar was voorbestemd.

Dat zou er de reden van zijn dat Sint Geertruida meestal met muizen wordt afgebeeld; zij symboliseren de zielen van de overledenen, die eerst bij haar langs gaan. Vandaar dat zij de bijnaam draagt van 'Rattensant' (= rattenheilige)

*

Geertruida de Grote (ook **van Eisleben** of **van Helfta**) o.cist., Helfta, Duitsland; abdis & mystica; † **ca 1302; feest 17 november.**

Afkomstig uit de Duitse stad Eisleben verbleef ze in het klooster van het naburige Helfta. Ze kreeg er een voortreffelijke vorming gezien de kwaliteit van haar theologie en de elegantie van het Latijns van haar latere geschriften. Op haar twintigste ging ze door een diepe geestelijke crisis. Daarna bleek zij een begenadigd mystica met veel devotie voor de eucharistie en het Heilig Hart van Jezus. Toen ze stierf was ze 46 jaar.

Zij wordt vereerd als één der patronessen van Perú.

*

Geertruida (ook **Geertruyt**) **van Oosten**, Delft, Nederland; begijn & mystica; † **1358.**

Feest 6 januari.

Omdat Geertruida afkomstig was uit de zogeheten Oostbuurt bij Voorburg, wordt ze 'van Oosten' genoemd. In het verleden heeft men wel verondersteld dat zij de dichteres was van de kerkelijke hymne 'Het daghet in het Oosten' en dat ze daarom bekend stond als Geertruida 'van Oosten'. Men vertelt dat Geertruyt begijn werd in Delft, nadat ze door haar vrijer in de steek gelaten was. Ze moet een vrouw van intense liefde geweest zijn. In haar gebedsleven vereenzelvigde ze zich zozeer met Jezus, dat zich in haar lichaam dezelfde wondtekenen begonnen te vertonen welke Jezus had gehad bij zijn kruisiging, 'stigmata' genoemd. Zij is officieel zalig verklaard. Zij is patrones van het huishoudelijk personeel. In Delft staat er een beeldje van haar naast de Oude Kerk op het Heilige-Geest-Kerkhof, de blik gericht naar het oosten...